

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea cererii de revizuire depuse de Viorel Babii,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Babii împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr. 148/12 din 28 iulie 2020,

împotriva deciziei din 20 noiembrie 2024 a Curții Supreme de Justiție,

*(Dosarul nr. 3rh-27/24
NR. PIGD 2-20111726-01-3rh-17122024)*

Temeiurile declarării revizuirii.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. O. Melniciuc,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Bostan, Gr. Dașchevici, Gh. Mîra,
Curtea Supremă de Justiție, I. Malanciuc, O. Parfeni, St. Procopciuc,

27 martie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces cererea de revizuire depusă de Viorel Babii,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 09 septembrie 2020, Viorel Babii a depus cerere de chemare în judecată în contencios administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate, solicitând anularea actului de constatare nr. 148/12 din 28 iulie 2020, emis de inspectorul de integritate Sergiu Popa din cadrul Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, ca fiind ilegal.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 26 august 2020, prin intermediul oficiului poștal, a primit actul de constatare nr. 148/12, întocmit la 28 iulie 2020 de către Sergiu Popa, inspector de integritate al Autorității Naționale de Integritate. Prin actul menționat, care este ilegal și neîntemeiat, s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

3. Totodată, actul menționat denotă că a fost semnat de inspectorul de integritate Sergiu Popa din numele Inspectoratului de Integritate care este parte integrantă a aparatului Autorității Naționale de Integritate în conformitate cu art. 8, art.16 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 (Legea nr.132/2016) și Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova privind aprobarea structurii și a efectivului-limită ale Autorității Naționale de Integritate nr. 9 din 08 februarie 2018. Actul de constatare a fost emis de o structură internă, fără personalitate juridică, Inspectoratul de Integritate, în numele ultimului și semnată de angajatul acestuia, în pofida faptului că funcțiile de exercitare a controlului averii și intereselor personale, controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese îi revin Autorității Naționale de Integritate în temeiul art. 5-6 din Legea nr.132/2016. În sensul art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 132/2016, Autoritatea Națională de Integritate constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. În consecință, în temeiul cadrului legal enunțat, actul de constatare se întocmește de inspectorul de integritate, potrivit art. 19 lit. g) din Legea nr.132/2016, însă se emite din numele Autorității Naționale de Integritate și se semnează de conducerea acesteia (președinte, vicepreședinte).

4. Reclamantul a declarat că nu trebuie confundată sintagma „întocmire” cu sintagma „emitere”, „semnare”, care dispun de o încărcătură semantică

distinctă. Conform art. 121 din Codul administrativ, semnarea actului administrativ individual se face de conducătorul autorității publice sau de către persoana împuternicită de acesta, dacă legea nu prevede altfel. Actul de constatare nr. 148/12 este emis cu încălcarea normelor legale și este susceptibil anulării integrale.

5. În contextul prevederilor art. 6 alin. (1) din Codul administrativ, actul nominalizat, care este un act administrativ individual, emis în cadrul unei proceduri administrative de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, iar, în consecință, procedura respectivă urma a fi efectuată inclusiv conform prevederilor Cărții a doua din Codul Administrativ, în măsura în care nu contravin prevederilor Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legii privind declararea averii și a intereselor personale. Legislația specială în materie de conflicte de interese nu stabilește termene în care urmează a fi finalizată procedura de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, astfel urmând a fi aplicate prevederile Codului Administrativ. Cu referire la circumstanțele speței, pornind de la conținutul actului de constatare, sesizarea în privința sa a fost înregistrată la Autoritatea Națională de Integritate la 09 iulie 2019, iar procedura administrativă a fost finalizată la 28 iulie 2020, odată cu emiterea actului de constatare 148/12. În speță procedura administrativă de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese a durat mult mai mult de 30 de zile (sau 90 de zile), ceea ce reprezintă o încălcare flagrantă a art. 60 din Codul administrativ, ce implică în mod cert anularea actului administrativ contestat. Atât legislația pertinentă, cât și jurisprudența Republicii Moldova statuează că nerespectarea termenului de procedură administrativă constituie o încălcare procedurală ce duce la anularea actului administrativ contestat.

6. Reclamantul a afirmat că din conținutul dispozitivului actului de constatare, rezultă că sancțiunea aplicată pentru pretinsa încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese este constatarea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, exprimată prin nedeclararea și nesoluționarea conformă a conflictelor de interese reale și, ca urmare, admiterea conflictelor de interese consumate prin luare de decizii și semnarea de acte administrative și juridice în favoarea persoanei apropiate, aplicarea interdicției de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică pe o perioadă de 3 ani. În mod indubitabil sancțiunile stabilite de Legea privind declararea averii și intereselor personale nu sunt imprescriptibile extinctiv, iar termenul concret de prescripție al acestora se raportează la tipul de răspundere la care poate fi tras subiectul declarării. Astfel, ținând cont de faptul că Autoritatea Națională de Integritate nu este competentă funcțional să constate săvârșirea unei infracțiuni și să tragă la răspundere penală, fiind competentă doar să constate contravenția, în speță poate asista doar la constatarea comiterii unei contravenții, cu aplicarea prevederilor art. 23 alin. (4), (6) și (7) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale,

în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională, adică în interiorul termenului de un an de la data comiterii faptelor pretinse ilegale. Inspectorul de integritate i-a aplicat sancțiunea decăderii din drepturile de a mai exercita funcție publică pe o perioadă de 3 ani, iar potrivit celor enunțate, este evident că este o sancțiune contravențională. Indiscutabil că sancțiunea complementară, fiind contravențională, poate fi aplicată numai în interiorul termenului de prescripție de un an din data comiterii faptei, pretinse a fi ilegale. Acțiunile și omisiunile reproșate conform actului de constatare au avut loc cu mai mult de un an până la data emiterii actului administrativ contestat. Sancțiunile prevăzute de art. 23 alin. (4), (6) și (7) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nu pot fi aplicate, din motivul expirării termenului de prescripție, ceea ce îi conferă actului de constatare nr. 148/12 din 28 iulie 2020 un caracter ilegal.

7. Reclamantul a evidențiat că pe pagina web a Autorității Naționale de Integritate în perioada respectivă nu a fost publicat registrul electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale. Prin urmare, obligația creării unui asemenea registru nu este un simplu capriciu al legislatorului și este evident că respectivul registru urma să fie creat și ținut cu scopul de a preveni eventualele derogări comportamentale de la prevederile legale privind conflictele de interese prin atenționarea subiecților declarării averii și intereselor personale că ei sunt subiecți ai declarării conflictelor de interese. Unele persoane nici nu cunosc că sunt subiecți ai declarării averii și intereselor personale, deoarece în anumite circumstanțe pentru a verifica dacă faci parte sau nu din lista subiecților declarării averii și intereselor personale, este necesar de făcut o „cercetare” legislativă. Totodată, pentru a depăși situația descrisă, legislatorul a prevăzut obligativitatea Autorității Naționale de Integritate de a ține registrul electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale. Una dintre condițiile ca să insiști că o persoană este subiect al declarării averii și intereselor personale este ca funcția să fie inclusă în registrul electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale. În cazul în care o funcție nu este inclusă în respectivul registru, persoana, care ocupă funcția respectivă, nu poate fi sancționată pentru abaterile de la prevederile legale privind conflictul de interese. Actul de constatare, prin care se insistă că este subiect al declarării averii și intereselor personale, fără ca funcția pe care a ocupat-o să fi fost inclusă în registrul electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale, urmează a fi anulat.

8. De asemenea, trecând litigiul dedus judecării prin lumina triplului test (principiul proporționalității), deși nu este specificat expres în textul Convenției Europene pentru Drepturile Omului, totuși este aplicat de Curte, se atestă că ingerința în drepturile sale a fost prevăzută de lege, protejează un scop legitim și este necesară într-o societate democratică, însă măsura aplicată de autoritatea publică este exagerată. Eliberarea din funcție și

interdicția de a ocupa funcții publice, este disproporționată și excesivă în raport cu scopul legitim urmărit, luând în considerare termenul care s-a scurs de la pretinsa încălcare.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea din 10 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de Viorel Babii împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr.148/12 din 28 iulie 2020, emis de inspectorul superior de integritate Sergiu Popa în privința lui Viorel Babii.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. La 06 octombrie 2021, Viorel Babii a declarat apel împotriva hotărârii din 10 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

11. Prin decizia din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a casat hotărârea din 10 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o decizie nouă prin care s-a admis acțiunea în contencios administrativ depusă de Viorel Babii și s-a anulat actul de constatare nr.148/12 din 28 iulie 2020, emis de către Autoritatea Națională de Integritate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

12. La 22 noiembrie 2022, Autoritatea Națională de Integritate, prin intermediul reprezentantului Valentina Urecheanu, a depus recursul nemotivat și la 16 martie 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.80), a expediat recursul motivat împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi decizii de respingere ca neîntemeiate a acțiunii în contencios administrativ.

13. La 05 mai 2023, prin intermediul poștei terestre (Vol.II, f.d.97), Viorel Babii, reprezentat de avocatul Iuri Frecăuțanu, a depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea recursului inadmisibil.

POZIȚIA INSTANȚEI DE RECURS

14. Prin decizia din 20 noiembrie 2024 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate. S-a casat integral decizia din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a adoptat o nouă decizie prin care s-a menținut hotărârea din 10 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE REVIZUIRE

15. La 11 decembrie 2024, prin intermediul poștei terestre (Vol.III, f.d.57), Viorel Babii a depus în temeiul art. 449 lit.b), c) din Codul de procedură civilă, cerere de revizuire împotriva deciziei din 20 noiembrie 2024 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție și a dispune rejudecarea pricinii.

16. În motivarea cererii de revizuire, revizuentul a solicitat deschiderea procedurii de revizuire și casarea deciziei din 20 noiembrie 2024 a Curții Supreme de Justiție.

17. Referitor la temeiul emiterii hotărârii cu privire la drepturile persoanelor care nu a fost implicate în proces, a invocat că fiind depusă sesizare, fiind informată S.A. „RED NORD” despre inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, în mod obligatoriu urma să fie antrenată în calitate de intervenient accesoriu, pentru a se putea expune privitor la actul de constatare și respectiv care era cuantumului capitalului de stat în anul 2017, or, la examinarea cauzei în instanța de apel, reprezentantul Autorității Naționale de Integritate nu a putut să confirme care era cuantumului capitalului statului și nici nu a comunicat că ar statul ar fi deținut 100 %. Totodată, la examinarea cauzei nu a fost antrenat nici Nicolae Vasiliev cu toate că a fost indicat în actul de constatare, iar hotărârea pronunțată poate afecta drepturile sale. În opinia revizuentului, urmau să fie înștiințați, din oficiu, despre judecarea prezentei cauze și posibilitatea de a interveni în proces, iar în cazul în care nu solicitau intervenirea în proces prin prisma art. 205 din Codul administrativ și art. 62 alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată urma în mod obligatoriu, să atragă în proces aceste persoane în calitate de intervenienți accesorii, ca persoane interesată în acest proces, căroră prin hotărârea pronunțată ar putea fi influențate drepturile sau obligațiile față de una din părți. Astfel, s-a ignorat faptul atragerii în proces a tuturor persoanelor interesate, or, prin emiterea deciziei se aduc atingere drepturilor și intereselor S.A. „RED NORD” și ale lui Nicolae Vasiliev.

18. În ceea ce vizează argumentul privind existența unor circumstanțe noi diferite, care nu au fost cunoscute și nu îi puteau fi cunoscute, revizuentul a menționat că după examinarea cauzei de către Curtea Supremă de Justiție a descoperit că în luna octombrie 2017, șeful serviciului juridic al S.A. „RED NORD”, în persoana dlui Veaceslav Pînzari, or, pe pagina web a Autorității Naționale de Integritate în perioada respectivă nu a fost publicat Registrul electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale, a luat legătura cu un reprezentant al Autorității Naționale de Integritate și a fost informat în mod verbal că nu este necesar ca să declare conflictul de interese, deoarece nu este subiect al declarării. Totodată, dnul Veaceslav Pînzari în calitate de șef al serviciului juridic al S.A. „RED NORD”, a informat președintele Consiliului S.A. „RED NORD”, ca organ superior de conducere al S.A. „RED NORD” privitor la angajarea lui Nicolae Vasiliev și necesitatea ca actele de angajare să fie semnate. Astfel, Consiliul S.A. „RED

NORD” ca organ superior de conducere al S.A. „RED NORD” nu a avut obiecții și astfel a fost soluționat și conflictul de interese. Prin urmare, la moment au devenit cunoscute unele circumstanțe și fapte esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute, deoarece s-a eliberat din funcția de director interimar al S.A. „RED NORD” la 02 noiembrie 2017 și astfel, este necesară audierea în calitate de martor a Dlui Veaceslav Pînzari.

19. Revizuentul a declarat că redeschiderea procesului în pricina dată rezultă din circumstanțe și fapte noi, recent descoperite, care sunt de natură să afecteze decizia contestată, precum și din necesitatea înlăturării unor consecințe negative serioase și care nu pot fi rectificate decât prin reexaminarea cauzei.

20. Potrivit opiniei Curții Europene a Drepturilor Omului, expuse în hotărârea pronunțată pe cauza Nikitin versus Rusia, redeschiderea procedurii în baza unor fapte noi nu constituie o încălcare a drepturilor fundamentale prevăzute de art. 4 Protocolul 7 al Convenției.

21. În asemenea cazuri, când hotărârea irevocabilă respectivă a dus la unele consecințe negative serioase, care nu pot fi rectificate decât prin reexaminarea sau redeschiderea cauzei, iar violarea constatată este cauzată de erori sau deficiențe de o asemenea gravitate încât apare un dubiu serios în privința rezultatului procedurilor contestate, excluderea posibilității de revizuire a hotărârii, pentru motive formale, poate să ducă la încălcarea principiului echității și legalității hotărârii judecătorești, fiind lezată și încrederea publicului în autoritatea judecătorească.

22. Astfel, admiterea cererii de revizuire în cauză, reieșind din sensul art. 3, 6 și paragraful 2 al art. 4 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, nu constituie încălcarea în privința intimatului a principiului securității raporturilor juridice, ci reprezintă o măsură necesară și admisibilă într-o societate democratică pentru apărarea unui interes public și a echității justiției.

23. Conform hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 25 iunie 2013 „Pentru controlul constituționalității art. XI pct.16 din Legea nr. 29 din 6 martie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Sesizarea nr. 4a/2013)”, în pct. 65, Curtea a considerat că reglementarea unui mijloc procedural care să permită retractarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, pronunțate de o instanță judecătorească cu încălcarea principiilor constituționale, nu este de natură să încalce dreptul la un proces echitabil și principiul securității raporturilor juridice.

24. Totodată, având la bază soluția din 20 noiembrie 2024 a Curții Supreme de Justiție în raport cu prevederile legale denotă că instanța a încălcat grav principiul securității juridice ce asigură unul din drepturile fundamentale reglementate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, dreptul la un proces echitabil, care poate fi asigurat doar cu condiția

respectării elementului ce ține de preeminența dreptului. Or, anume acest element fundamental al dreptului recunoscut și aplicat pe larg în jurisprudența națională impune că o soluție dată definitiv de către judecată asupra unui litigiu, plasează litigiile de aceeași categorie, de a fi soluționate în viitor prin aceleași argumente. Deci, potrivit CtEDO, instanțele fiind sesizate ulterior și pronunțând soluția, nu trebuie să mai repună în discuții constatările jurisdicțiilor anterioare, în caz contrar, constituie o încălcare a art. 6 par. 1 CEDO, concluzie ce rezultă din mai multe spețe examinate de CEDO. Astfel, constat încălcarea principiului garantării dreptului obținut anterior modificării legii.

25. Pe de altă parte, revizuentul a menționat că jurisprudența națională stabilită în anii 2018 - 2023 combate concluziile din decizia instanței de fond, deoarece, de fapt, confirmă existența unei baze suficiente în dreptul intern în contextul litigiilor similare, configurate în rezultatul examinării unui număr mare de cauze, cu același obiect de litigiu și circumstanțe de drept, în care toate soluțiile au fost în favoarea reclamantilor. Conform jurisprudenței Curții Supreme de Justiție (dosarul nr. 3ra-64/23, 2-22016542-01-3ra-23012023, decizia din 23 august 2023, în cauza de contencios administrativ, Munteanu Gr. vs Autoritatea Națională de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului material și moral) Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a reținut că, în activitatea sa Autoritatea Națională de Integritate, cu prioritate, se bazează pe 3 legi organice și anume: Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, Legea nr.133 din 17 iunie 2016 și Codul administrativ nr. 116 din 19 iulie 2018, în vigoare din 01 aprilie 2019.

26. Conform art. 21 din Codul administrativ autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

27. Prin urmare, principiul de legalitate impune respectarea procedurii administrative de către toate autoritățile publice, iar instanțele de judecată trebuie în mod constant să verifice aplicarea acestui principiu, fiind un aspect imperativ al statului de drept garantat prin art. 1 și art. 53 din Constituție.

28. La caz, nici Legea nr. 132 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și nici Legea nr. 133 privind declararea averii și a intereselor personale (în vigoare la momentul emiterii actului de constatare) nu instituie norme cu privire la termenii de finalizare a procedurii de control și de emiterie a actului de constatare. În același timp, în Codul administrativ este prevăzut un capitol aparte (capitolul III, art.60-65), care expres reglementează termenele în procedura administrativă. Astfel, conform art. 60 alin. (1), (4)

și (5) din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii. În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile. Din sintagma „trebuie” înserată în norma de drept suscitată, se deduce obligația autorității publice de a respecta termenul de finalizare a procedurii în termenul general stabilit la art. 60 alin. (1) din Codul administrativ. În sensul normelor legale citate, Autoritatea Națională de Integritate a avut la dispoziție un termen de 30 zile pentru a finaliza procedura administrativă, care putea fi prelungit, în condițiile legii, pentru un termen de maxim 90 de zile. Comunicarea în scris către participanții la procedura administrativă fiind esențială. Nerespectarea de către Autoritatea Națională de Integritate a termenului general instituit de legislator în cadrul finalizării procedurii administrative are drept consecință juridică dreptul persoanei să inițieze acțiune în contencios administrativ, în temeiul art. 189 din Codul administrativ și să solicite anularea actului administrativ individual defavorabil. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a evidențiat faptul că încălcarea de către Autoritatea Națională de Integritate a termenului legal al procedurii administrative este temei singular de anulare a actului administrativ individual defavorabil, în condițiile în care actul administrativ individual este de sancționare, cu impact în drepturile fundamentale ale omului asigurate de art. 39 din Constituție și anume accesul la o funcție publică.

29. Astfel, conform jurisprudenței Curții de Apel Chișinău în situații similare cu cea din prezenta cauză, la fel, actele au fost anulate pe motivul că acestea au fost emise cu încălcarea termenului (nr. 3-28/22 2-22012417-02-3-28012022), hotărârea din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis acțiunea depusă de Ion Severin și s-a anulat actul de constatare nr. 410/25 din 24 decembrie 2021, emis de către Autoritatea Națională de Integritate, din motiv că a fost emis cu încălcarea termenului procedurii administrative, decizie menținută de către Curtea Supremă de Justiție.

30. Revizuentul a indicat că, în speță instanța de recurs a argumentat că „depășirea termenului procedural nu reprezintă un motiv valid pentru anularea actului emis”, argument care încalcă securitatea raporturilor juridice.

31. Mai mult, având la bază același cadru legal, actul de constatare se emite din numele Autorității Naționale de Integritate și se semnează de conducerea ei (președinte, vicepreședinte) (a se vedea soluțiile și motivarea

Curții de Apel Chișinău și a Curții Supreme de Justiție în cauza Cheptea E. vs. Autoritatea Națională de Integritate privind anularea actului administrativ individual, dosarul nr. 3ra-1176/21; în cauza I. Țurcan vs. Autoritatea Națională de Integritate, dosarul nr.3ra-1208/21; dosarul nr. 3ra-925/21 Ciudin Al. vs. Autoritatea Națională de Integritate.

32. Totodată, în hotărârea emisă în prezenta cauză, nu s-a inclus vreun argument care ar fi denotat producerea unui reviriment jurisprudențial. Prin urmare, abordările sunt contrare celor stabilite de practica judiciară uniformă în multiplele spețe de acest gen, confirmată anume de Curtea Supremă de Justiție. Asigurarea aplicării corecte și uniforme a legislației de către instanța de judecată a fost ignorată, or, în urma examinării jurisprudenței Curții Supreme de Justiție și a Curții de Apel Chișinău în situații similare cu cea din prezenta cauză cu privire la caracterul divergent al practicii judiciare naționale, se prezumă în mod rezonabil că nu a putut să prevadă o soluție în defavoarea sa. Mai mult, în cererea de chemare în judecată s-au invocat aceleași motive, însă acestea au fost respinse fără argumente plauzibile și contrar practicii judiciare stabilite. Deci, concluziile instanței de judecată contravin principiilor fundamentale de aplicare unitară a dreptului, confirmate de practica judiciară națională în spețe de aceeași categorie, și demonstrează că: nu a cercetat, cu ...maximă diligență materialele prezentate...; nu a apreciat și analizat obiectiv temeiurile invocate. În aceste circumstanțe se constată nu s-a dat apreciere obiectivă și sub toate aspectele tuturor circumstanțelor cauzei, făcând trimitere la prevederi legale, care contravin principiului de aplicare unitară a legii.

33. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în jurisprudența sa importanța respectării principiului securității juridice, considerat ca fiind în mod inerent atât dreptului Convenției cât și dreptului comunitar. În jurisprudența CtEDO, acest principiu este consacrat în mod explicit în legătură cu unul din drepturile fundamentale reglementate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, și anume -dreptul la un proces echitabil, fapt asigurat de aplicarea unitară a practicii judiciare naționale.

34. Astfel, sunt aplicabile unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului, principiul securității juridice, care impune printre altele, că o soluție dată definitiv de către judecată asupra unui litigiu, plasează litigiile de aceeași categorie, de a fi soluționate prin aceleași argumente în viitor. Cu referire la indicațiile CtEDO, care prevăd că, instanțele fiind sesizate ulterior și pronunțând soluția, nu trebuie să mai repună în discuții constatările jurisdicțiilor anterioare, deoarece punerea în discuții de către instanțe a unor doctrine discutate anterior și apreciate public prin pronunțarea unei hotărâri nerevizuite și o nouă interpretare în defavoarea persoanei constituie o încălcare a art. 6 par.1 CEDO. Or, în speța dată, s-a admis această încălcare nepermisă. Astfel, realizarea rolului și funcției legale majore a instanței de judecată constă în asigurarea interpretării

uniforme a legii la examinarea cauzelor. În opinia revizuentului, aceste circumstanțe influențează esențial soluția pronunțată de Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 20 noiembrie 2024, or, este inadmisibil într-un stat de drept instanțele de judecată să trateze diferit aplicarea legii, în unele cauze să aplice corect aceste prevederi a ale legii, iar în altele să facă derogări de la aplicarea corectă și menținerea unei jurisprudențe coerente.

35. Revizuentul a afirmat că motivarea invocată va contribui la asigurarea interpretării uniforme a legii. La fel, a menționat că de aceste circumstanțe au devenit cunoscute recent, adică când a citit decizia Curții Supreme de Justiție în cauza nr. 3ra-64/23, Muntean Gr., plasată în baza de date a hotărârilor.

36. La 22 ianuarie 2025, prin intermediul poștei electronice (Vol.III, f.d.68), Autoritatea Națională de Integritate a depus referință, solicitând declararea cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

37. Art. 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

38. Art. 446 din Codul de procedură civilă stipulează că:

„(1) Pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.”

39. Art. 447 din Codul de procedură civilă:

„Sînt în drept să depună cerere de revizuire: a) părțile și alți participanți la proces.”

40. Art. 449 din Codul de procedură civilă:

„Revizuirea se declară în cazul în care:

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei;

c) instanța a emis o hotărîre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.”

41. Art. 450 din Codul de procedură civilă:

„Cererea de revizuire se depune:

b) în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai tîrziu de 5 ani de la data rămînerii irevocabile a hotărîrii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art.449 lit.b);

c) în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la art.449 lit.c).”

42. Art. 452 din Codul de procedură civilă:

„(1) Dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.”

43. Art. 453 din Codul de procedură civilă:

„(1) După ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: a) încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată. Temeiurile declarării revizurii sunt expres prevăzute în art. 449 din Codul de procedură civilă care poartă un caracter exhaustiv.

45. Instanța de revizuire reține că, pentru a redeschide procesul trebuie să fie invocate temeiurile prevăzute de art. 449 din Codul de procedură civilă și prezentate circumstanțele sau faptele existente obiectiv pentru declararea revizurii confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

46. Din conținutul cererii de revizuire depusă de Viorel Babii rezultă că revizuentul a invocat drept temei de revizuire prevederile art. 449 lit. b), c) din Codul de procedură civilă.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, în cazul în care se invocă temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, este important ca circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire să fi existat obiectiv până la pronunțarea hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente.

48. Important este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și nici nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, dar au existat până la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă. De asemenea, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

49. Este absolut necesar ca circumstanțele și faptele respective să fie fundamentale și obligatorii pentru a justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile, să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că, nu orice circumstanțe sau fapte pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

50. La caz, revizuentul cu titlu de circumstanțe noi a invocat că după examinarea cauzei de către Curtea Supremă de Justiție, a aflat că în luna octombrie 2017, șeful serviciului juridic al S.A. „RED NORD”, în persoana dlui Veaceslav Pînzari, deoarece pe pagina web a Autorității Naționale de Integritate în perioada respectivă nu a fost publicat Registrul electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale, a contactat un reprezentant al Autorității Naționale de Integritate și a fost informat în mod verbal că nu este necesar să declare conflictul de interese, deoarece nu este subiect al declarării. La fel, de către șeful serviciului juridic al S.A. „RED NORD”, a fost informat președintele Consiliul S.A. „RED NORD”, ca organ superior de conducere al S.A. „RED NORD” privitor la angajarea lui Nicolae Vasiliev și necesitatea semnării actelor de angajare de către Viorel Babii. Astfel, Consiliul S.A. „RED NORD” ca organ superior de conducere al S.A. „RED NORD” nu a avut obiecții și astfel a fost soluționat și conflictul de interese. Acestea nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute, deoarece s-a eliberat din funcția de director interimar al S.A. „RED NORD” la 02 noiembrie 2017, fiind necesară audierea în calitate de martor a dlui Veaceslav Pînzari.

51. Cu referire la aceste circumstanțe invocate de revizuent cu titlu de circumstanțe noi, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că acestea nu pot justifica redeschiderea procedurii în temeiul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, în situația în care în cadrul dosarului de control în privința lui Viorel Babii s-au solicitat informații inclusiv de la S.A. „RED NORD”, precum și dlui Viorel Babii i s-a acordat posibilitatea să prezinte de la recepționarea invitațiilor punctul de vedere în scris pe marginea controlului inițiat. Drept urmare, revizuentul Viorel Babii a avut posibilitatea de a solicita/acumula de la fostul angajator informația necesară în justificarea poziției sale. Mai mult, ulterior adresării în instanța de judecată, revizuentul, de asemenea, a avut posibilitatea de a prezenta probe în confirmarea poziției sale sau după caz să solicite concursul instanței de judecată în acest sens. Or, în cadrul invocării circumstanțelor noi, una dintre condițiile esențiale este că a întreprins toate măsurile pentru a afla despre acestea în timpul judecării anterioare a cauzei, însă la caz acest aspect nu a fost confirmat. De altfel, legiuitorul acordă posibilitatea părților, indiferent de statutul procesual, de a-și prezenta argumentele pe parcursul judecării cauzei. Astfel, faptul că angajatul S.A. „RED NORD” ar fi contactat Autoritatea Națională de Integritate și ar fi informat Consiliul S.A. „RED NORD” despre situația existentă, nu putea să nu fie cunoscut de revizuent la momentul examinării cauzei și prin urmare nu poate fi calificată ca fiind o circumstanță nouă în sensul art. 449 lit.b) din Codul de procedură civilă.

52. În ceea ce vizează temeiul invocat de revizuent prin prisma art. 449 lit.c) din Codul de procedură civilă, emiterea unei noi hotărâri cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces, și anume Nicolae Vasiliev și S.A. „RED NORD”, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că revizuentul nu a indicat în ce mod afectează decizia emisă

drepturile persoanelor menționate, cu atât mai mult că în contextul prevederilor legale nu este subiectul care să invoce încălcarea drepturilor terților. Însă anume Nicolae Vasiliev și S.A. „RED NORD” puteau invoca aspectul dat prin prisma prevederilor art.447 lit.b), art.449 lit. c) din Codul de procedură civilă, dacă hotărârea emisă ar fi afectat drepturile lor.

53. De asemenea, cu referire la jurisprudența națională invocată în perioada anii 2018-2023, inclusiv cauza nr. 3ra-64/23 Muntean Gr. vs. Autoritatea Națională de Integritate, de care menționează că a luat cunoștință la plasarea acesteia în baza de date a hotărârilor, urmează a fi menționat că deciziile Curții Supreme de Justiție se publica pe pagina oficială web la data emiterii acestora (art.248 alin.(3) din Codul administrativ, art. 445 alin.(3) din Codul de procedură civilă), la care au acces persoanele interesate.

54. Totodată, în decizia contestată în ordine de revizuire, instanța, la fel, a făcut referire la practica națională recentă la acest capitol, și anume în ceea ce vizează termenul.

55. În altă ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că invocarea practicii divergente, nu constituie temei de revizuire în virtutea prevederilor art. 449 din Codul de procedură civilă.

56. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, circumstanțele invocate de către Viorel Babii nu pot servi drept temei pentru admiterea cererii de revizuire, or, circumstanțele invocate nu pot justifica deschiderea procedurii de revizuire în temeiurile prevăzute la art. 449 lit. b),c) din Codul de procedură civilă. De altfel, argumentele din cererea de revizuire, în esență, evidențiază dezacordul revizuentului cu soluția adoptată de instanța de recurs.

57. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, iar competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare a cauzei. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

58. Prin urmare, Completul de judecată relevă că admiterea cererii de revizuire depusă de Viorel Babii împotriva deciziei din 20 noiembrie 2024 a Curții Supreme de Justiție, în condițiile în care a fost formulată, ar încălca principiul securității raporturilor juridice și ar duce inevitabil la violarea art.6

§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului.

59. Unul dintre aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. România, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII). Acest principiu cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

60. În consecință, căile extraordinare de atac nu pot fi admise decât în cazul existenței unor „defecte fundamentale”; ale hotărârii, iar raportat la speța de față, revizuirea deciziei din 20 noiembrie 2024 a Curții Supreme de Justiție, Completul de judecată nu a identificat nici o circumstanță substanțială și imperativă de natură să justifice redeschiderea procesului.

61. Din considerentele conturate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire.

62. În conformitate cu art. 195, art. 230 din Codul administrativ, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Viorel Babii împotriva deciziei din 20 noiembrie 2024 a Curții Supreme de Justiție.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă